

Beleidsplan diaconie Protestantse Gemeente Varsseveld (PGV)

1. Inleiding

Diaconaat is, naast verkondiging en pastoraat, één van de grondstructuren van de kerk. Diaconaat is afgeleid van het Griekse woord diakonia, dat dienen betekent. Diaconie en diaconaat betekent dus letterlijk 'dienstbaarheid aan de medemens'.

Bijbelse uitgangspunten voor het diaconaat.

Binnen de bijbel zijn de begrippen gerechtigheid en barmhartigheid belangrijk.

Met gerechtigheid worden in het Oude Testament de daden van God omschreven. God doet gerechtigheid en verlangt daarvoor ook gerechtigheid van het volk Israël. Gerechtigheid doen hoort bij God en bij het volk van God. In het Nieuwe Testament wordt Gods gerechtigheid in Jezus openbaar. Hij kiest voor de bedelaar en de zondaar.

Een ander belangrijk begrip dat heel dichtbij gerechtigheid staat is barmhartigheid. Het woord is lastig te vertalen en wordt veelal omschreven met goedheid, trouw, weldadigheid, loyaliteit, solidariteit en genade. Van belang is in elk geval dat deze barmhartigheid niet maar een opwelling van vriendelijkheid is, maar gebaseerd is op een onderlinge relatie, waarin trouw een belangrijke rol speelt. De barmhartigheid van God komt op uit het verbond dat Hij met Israël heeft gesloten. In het NT heeft barmhartigheid vooral ook te maken met praktische hulp.

Barmhartigheid is het opkomen voor mensen die lijden aan het onrecht. Gerechtigheid is zorgen voor een goede ordening van de samenleving.

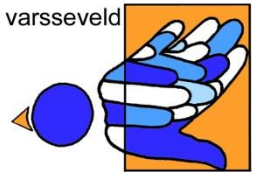
De eerste diakonen in de vroege christelijke gemeente hadden al een rol in de liturgie. Zij spraken de gebeden uit en namen eten en drinken dat de gelovigen meebrachten naar de zondagse vieringen in ontvangst en verdeelden het onder hen, nadat ze eerst een klein deel hadden afgezonderd om de 'maaltijd van de Heer' te vieren. In het begin deelden ze wat overbleef uit aan de armen. Later zamelden ze geld in tijdens de diensten om de armen ook op andere manieren te kunnen helpen. Zij waren onbaatzuchtig zonder te kijken of ze met geloofsgenoten te maken hadden. Zij zochten zieken op die door niemand verpleegd werden. Verder verzorgden zij de begrafenis van familieelozen en regelden zij onderwijs voor gemeenteleden die de schriftten niet konden lezen. Van al deze activiteiten vind je sporen terug bij de diaconieën van deze tijd.

2. Hoe geven wij nu invulling aan de diaconale uitgangspunten?

Maar onze tijd is toch een heel andere dan die van 2000 jaar geleden en het is dan ook belangrijk dat de diaconie van vandaag zich blijft bezinnen over wat haar taken in deze maatschappij kunnen zijn.

De doelstelling van de diaconie is invulling te geven aan de letterlijke betekenis van diaconie: 'dienstbaar zijn aan de medemens'. Wij laten ons daarbij leiden door de gerechtigheid en barmhartigheid die wij in de bijbel herhaaldelijk beschreven zien.

We willen oog en oor hebben voor mensen en groepen mensen in knelsituaties en voor maatschappelijke factoren die deze veroorzaken. Dit geldt in het bijzonder voor mensen die weinig of geen aandacht krijgen. 'Oog en oor hebben voor' kan betekenen helpen en begeleiden. Het kan ook betrekking hebben op het opsporen en voorkomen van knelsituaties.

De diaconie streeft naar bewustwording van de diaconale gedachte, binnen en buiten de kerk, en beoogt mensen te stimuleren tot diaconaal handelen.

We bezinnen ons daarbij voortdurend over een aantal, uit onze doelstelling, voortvloeiende uitgangspunten:

1. De mogelijkheden van diaconaal leven en werken in deze tijd.

De moderne diaconie richt zich op de huidige maatschappij en haar noden. Ze wil helpen waar geen helper is of waar helpers tekort schieten. Onze dynamische maatschappij maakt dat doelgroepen van de diaconie voortdurend kunnen wisselen. Goed inzicht in de politieke en maatschappelijke processen in onze wereld zijn voor goed diaconaal werk een vereiste.

2. De plaats van de gemeente in het diaconaat.

De gemeente kan het diaconale werk niet alleen aan diakenen overlaten. Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de gehele gemeente.

3. De positie van diakenen in maatschappij en kerk

Wat betekenen gerechtigheid en barmhartigheid in onze tijd? De inzet voor gerechtigheid maakt diakenen alert op situaties en plekken waar mensen lijden onder onrecht. Ze roepen de gemeente op daarin verandering te brengen en werken daarbij samen met organisaties die zich inspannen voor het doen van gerechtigheid. Diakenen mogen daaraan leiding geven en daarin voorgaan, veelal als aanvoerders, soms als uitvoerders.

4. De omgang met de aarde

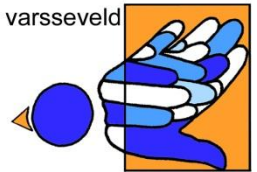
Van God krijgt de mens de opdracht de aarde te bewerken en te bewaren: de aarde bewoonbaar en leefbaar te maken en te houden. Hoe kan dat in onze tijd gestalte krijgen? Hoe milieubewust zijn wij?

3. De structuur van de diaconie

In onze gemeente kent de diaconie een diaconale raad bestaande uit diakenen met één of meer aandachtsvelden/taken.

De werkzaamheden binnen de diaconale raad zijn als volgt verdeeld:

- Er is een dagelijks bestuur, gekozen uit de diaconale raad, die verantwoordelijk is voor de organisatie van de diaconie.
- Per wijk is er een aantal diakenen ten behoeve van wijkgerichte activiteiten. Hierbij wordt in een wijkteam/wijkkerkenraad samengewerkt met ouderlingen, pastoraal medewerkers, predikant en wijkmedewerkers.
- Minstens één diaken is speciaal met/voor de jeugd werkzaam.
- De diakenen nemen bij toerbeurt deel aan de erediensten.
- Er zijn vier diaconale commissies die concreet bezig zijn met diaconaat te weten:
 - Werelddiaconaat
 - Binnenlandsdiaconaat
 - Gemeentediaconaat
 - Jeugddiaconaat
- De meeste diakenen hebben één of meerdere bijzondere taken binnen bovengenoemde diaconale commissies en zijn aanspreekpunt op dat gebied.
- Er zijn diakenen belast met het maken van het collecterooster en de aankondigingen van de collectes in de erediensten en in Kerkleven.

- Er zijn diakenen belast met het beheren van bebouwde en onbebouwde bezittingen met ondersteuning van het Kantoor der Kerkelijke Goederen (KKG).

3.a. Het dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur van de diaconie bestaat uit een voorzitter, secretaris, penningmeester en eventueel een extra bestuurslid. De doelstelling van het dagelijks bestuur is het goed laten verlopen van het organisatorische deel binnen de diaconie. Het dagelijks bestuur is onder andere belast met de volgende taken:

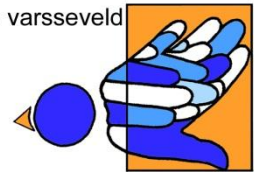
- Het voorbereiden van de diaconievergadering
- Het maken en versturen van de agenda.
- Het leiden van de diaconievergadering.
- Notuleren van de diaconievergadering.
- Eén lid van het dagelijks bestuur is vertegenwoordiger van de diaconie bij de vergadering van de kleine kerkenraad.
- Begeleiden van de secretariële ondersteuning op het kerkelijk bureau.
- Leggen van externe contacten en publiciteit.
- Delegeren en aansturen van diaconale werkzaamheden.
- Presenteren van het jaarverslag aan de gemeente
- Toelichting financieel jaarverslag i.v.m. goedkeuring aan de diaconie en kleine kerkenraad
- Toelichting financiële begroting i.v.m. goedkeuring aan de diaconie, kleine kerkenraad en grote kerkenraad
- Aanspreekpunt voor Stichting Dak (De Andere Kant)
Namens diaconie zit een afvaardiging in het bestuur van Stichting Dak (dit hoeven geen diakenen te zijn)

Om het dagelijks bestuur enigszins te ontlasten wordt e.e.a. door één van de andere diakenen uitgevoerd. Bijvoorbeeld afvaardiging naar de kleine kerkenraad en notuleren van de vergaderingen.

De penningmeester is verantwoordelijk voor de financiën van de diaconie. Doelstelling hierbij is het beheren van het door de gemeente toevertrouwde vermogen en het aanwenden van dit vermogen om de diaconale doelstellingen te realiseren. Uitgangspunten daarbij zijn:

- Het vermogen niet te laten groeien, maar op verantwoorde wijze aan te wenden.
- Het verdelen van de opbrengsten van de collectes ongeveer in de verhouding: 50% werelddiaconaat, 25% binnenlandsdiaconaat en 25% gemeentediaconaat.
- Het beheren van bebouwde en onbebouwde bezittingen

De penningmeester wordt in zijn taken ondersteund door een administrateur en eventueel andere diakenen. Samen verzorgen zij de totstandkoming van de jaarrekening en de begroting waarmee verantwoording wordt afgelegd aan de Kerkenraad.

3.b. Werelddiaconaat

De commissie Werelddiaconaat is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de diaconale doelstelling over onze landgrenzen heen. Dit gebeurt ondermeer in samenwerking met Kerk In Actie, die projecten aanreikt, of door middel van individueel aangedragen projecten door commissie of gemeenteleden. Projecten worden meestal samen met de werkgroep ZWO uitgevoerd. ZWO staat voor Zending, Werelddiaconaat en Ontwikkelingssamenwerking. Deze werkgroep bestaat uit diakenen en gemeenteleden. Haar taak is het (laten) uitvoeren van (diaconale) hulpverleningsprojecten buiten Nederland, waarbij door middel van noodhulp en structurele hulp de kwaliteit van het leven wordt verbeterd. Binnen het werelddiaconaat wordt gekeken naar projecten waar het collectegeld naartoe kan gaan.

Het werelddiaconaat volgt de projecten in het buitenland en houdt ook de gemeenteleden hiervan op de hoogte via het kerkblad en in de kerkdiensten. Verder probeert zij oog te houden voor landen waar veel onrecht heerst en de gemeente hiervan bewust te laten worden. Belangrijk hierbij is het organiseren van kerkdiensten waarin een diaconaal thema of project centraal staat

3.c. Binnenlands diaconaat

De doelstelling van de commissie Binnenlands diaconaat is aandacht voor de projecten van organisaties en/of stichtingen binnen Nederland die in aanmerking kunnen komen voor een diaconale ondersteuning. Dit kunnen landelijke of regionale projecten zijn.

Taken zijn van de commissie zijn:

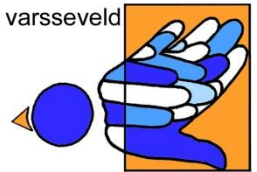
- Het vaststellen van ca. 13 collectedoelen per jaar. Het streven is een zo breed mogelijke variatie in doelen met jaarlijks terugkerende en enkele nieuwe projecten per jaar.
- Deze collectedoelen kiezen uit adviezen van: de bijdragenadvieslijst van Kerk In Actie, de bijdragenadvieslijst van werkgroep ACV Gelderland en ACV Noord-Brabant/Limburg (ACV = Algemene Classicale Vergadering), de diaconie PGV, personen die een diaconaal verzoek indienen
- Waar mogelijk diverse organisaties en instellingen bezoeken en hierover de diaconie informeren.
- Mensen van organisaties en instellingen uitnodigen voor informatie aan de gemeente en/of de diaconie.

3.d. Gemeentediaconaat

De doelstelling van het gemeentediaconaat is het omzien naar elkaar, betrokken zijn bij elkaar en elkaar helpen als het nodig is. Het is belangrijk dat men helpt in situaties waar geen helper is, dat men opkomt voor kwetsbare mensen, waar individuele of maatschappelijke problemen spelen en dat men luistert naar verhalen van mensen en hoort op welke manier mensen hulp nodig hebben.

Eigenlijk is dit een taak voor ieder gemeentelid. De commissie gemeentediaconaat wil daarom vooral een coördinerende en organiserende functie vervullen in de verschillende activiteiten die georganiseerd worden om het bovenstaande te bevorderen.

Er is binnen het gemeentediaconaat een werkgroep speciaal belast met ouderendiaconaat. Zij verzorgt de organisatie van de ouderenmiddagen en de organisatie van de Kerst- en Paasattenties.

Andere taken worden door verschillende diakenen uitgevoerd:

- Het verlenen van individuele hulp.
- Ondersteuning van de voedselbank.
- Kerkradio verzorgen/regelen
- Inzamelen en verstrekken van kerstpakketten.
- Kledingactie.
- Organisatie Open Kerk op oudejaarsdag.
- IKA-vakantieweken : het bezoeken van mensen die mee willen en de inschrijving regelen.
- Dienstenbank 'omzien naar elkaar'
- Organiseren van vervoer van en naar de kerk.
- Vluchtelingenhelp in concrete zin.
- Het verlenen van financiële hulp wanneer overheidsinstanties niet toereikend zijn.
- Contacten onderhouden met sociale zaken van de gemeente Oude IJsselstreek door middel van het Solidariteitsfonds.
- Het vaststellen van collectiedoelen.
- De gemeente bewust maken van het feit, dat op bijbelse gronden, iedereen geroepen is diaken te zijn.

3.e. Jeugddiaconaat

Jeugddiaconaat is diaconaal handelen door en voor jongeren. De jeugddiaken zal de jongeren zo veel mogelijk voorlichten en duidelijk maken wat diaconie is en doet en wat de diaconie voor hen zou kunnen betekenen, dit samen met bijvoorbeeld de ZWO.

Er zijn twee vormen van jeugddiaconaat:

1. Diaconaat dóór jongeren, hierbij worden kinderen, tieners en jongeren gestimuleerd en begeleid bij het opzetten van diaconale activiteiten.
2. Diaconaat vóór jongeren richt zich op jongeren die zelf te maken hebben met problemen.

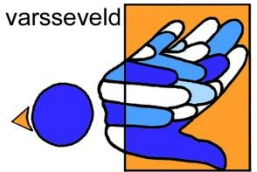
Voor het opzetten van activiteiten is het belangrijk dat er geluisterd wordt wat de diverse jeugdgroepen zoals de catechisanten, CJV, jeugdclubs, jongerendienstcommissie, tienergespreksgroep, kinderdienst, of individuele jongeren zelf graag willen doen of ondernemen. Als het nodig is worden activiteiten financieel ondersteund.

Via de jeugdraad wordt de jeugddiaken op de hoogte gehouden van wat er speelt binnen de diverse jeugdgroepen. Samen met de jeugdouders is de jeugddiaken verder betrokken bij het organiseren van diverse activiteiten die zijn bedoeld 'voor', maar ook 'door' de jeugd.

3.f. Organisatie

Vergaderingen

Diakenen volgen de 6-wekelijkse diaconievergadering. Minimaal 1 diaken woont de wijkraadsvergadering van hun wijk bij. Het dagelijks bestuur en de jeugddiaken hebben een bovenwijkse taak en zijn niet specifiek ingedeeld bij een wijk. Gemiddeld vier keer per jaar is er een vergadering van de Grote Kerkenraad waarvoor de diakenen ook zijn uitgenodigd.

Erediensten

De diakenen leveren een actieve bijdrage aan de eredienst zoals het aankondigen van de collectes tijdens de eredienst en het collecteren. Na afloop van de dienst zorgen zij dat het collectegeld gestort wordt op het kerkelijk bureau. Bij de viering van het Heilig Avondmaal helpen ze bij de voorbereiding en delen zij brood en wijn uit. De diaken neemt het initiatief om aan te geven hoe de viering verloopt.

Publiciteit

Het is belangrijk om het diaconale werk voortdurend in de belangstelling te houden bij een zo groot mogelijk gedeelte van de kerkelijke en ook burgerlijke gemeente en de betrokkenheid hiervan zoveel mogelijk te vergroten. Dit wordt gedaan door publicaties op de website van de PGV en door het schrijven van artikelen in 'Kerkleven' en in streekbladen. Eén van de diakenen verzorgt de presentatie van het jaarverslag bij de desbetreffende gemeenteavond. Hier wordt duidelijk gemaakt wat de diaconie dat jaar gedaan heeft. Onder andere op deze manier willen we de gemeente zoveel mogelijk betrekken bij het werk van de diaconie.

4. Speerpunten van de diaconie op korte en langere termijn

de structuur van de diaconie en het ambtsdragerschap

De diaconie kent een organisatiestructuur die een groot aantal diakenen vraagt. Alleen al vanwege de zondagse eredienst die op verschillende locaties plaatsvindt, is er een groot aantal diakenen nodig. Om blijvend op een goede manier invulling te kunnen geven aan alle aspecten van het diaconale werk, zowel binnen de gemeente als daarbuiten, zowel regionaal als landelijk als globaal bezinnen we ons op de best daarbij passende structuur.

Daarbij hanteren we het uitgangspunt dat het voor veel diaconale taken niet noodzakelijk is om als ambtsdrager te functioneren. Cruciaal is dat er vanuit de verschillende commissies en taakgroepen een goede afstemming en vertegenwoordiging is in de diaconale raad. Dat maakt dat commissies en taakgroepen niet alleen uit ambtsdragers hoeven te bestaan maar dat ook gemeenteleden hun bijdrage kunnen leveren.

Bij de uitwerking van de organisatiestructuur willen we ook kritisch kijken naar de rol van de wijkdiaken binnen het wijkteam.

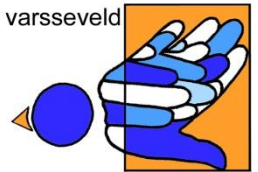
De ontwikkelingen binnen de gehele gemeente van de PGV, onder andere met betrekking tot de wijkindelingen, zijn voor de diaconie eveneens van belang bij het nadenken over de best hierbij passende organisatiestructuur van de diaconie.

Bovenbeschreven uitgangspunten vormen ook het kader bij de voortdurende werving van nieuwe diakenen of diaconale medewerkers.

Zie ook het werkplan diaconie 2016-2017 dat als bijlage bij dit beleidsplan gelezen dient te worden.

kritisch financieel beheer

De diaconie van de PGV is een vermogende diaconie. Aangezien de diaconie de opdracht heeft het vermogen van de diaconie niet te laten groeien, ligt er een bijbehorende uitdaging het vermogen zo verantwoord mogelijk aan te wenden. Via een zorgvuldige afweging maken we keuzes in meer of minder structurele projecten en eenmalige giften. Daarbij willen we zoveel mogelijk actief inspringen op

hulpvragen die aan de diaconie worden gesteld, open staan voor diaconale zorgvragen die ons bereiken maar ook proactief zelf zoeken naar doelen die passen bij onze opdracht.

De jaarrekening en de begroting worden door de diaconie zelf kritisch besproken. Daarbij ligt de focus op de bestedingen van het afgelopen jaar en de begroting voor het komend jaar maar ook op de financiële positie in de toekomst.

Om bovenstaande te kunnen realiseren heeft de diaconie van de Grote Kerkenraad toestemming verkregen om een structureel tekort te mogen hebben in de begroting. E.e.a. wordt jaarlijks kritisch bekeken en zo nodig wordt het bedrag bijgesteld.

een diaconale opdracht voor elk gemeentelid!

Door een beroep te doen op het meedenken van gemeenteleden ten aanzien van diaconale doelen, door het geven van informatie en door het organiseren van informatieavonden willen we de gemeente zoveel mogelijk betrekken bij ons werk. Maar het gaat de diaconie niet om informatie alleen. We doen ook een beroep op daadkracht van de gemeente. In projecten, met speciale acties en met het inroepen van extra hulptroepen streven we ernaar dat ieder gemeentelid zijn/haar diaconale steentje bijdraagt.

Varsseveld, maart 2016

Diaconie Protestante Gemeente Varsseveld
diakonie.varsseveld@gmail.com

Status:

- Herziene versie d.d. 19 april 2016